

Konkurssiasiain neuvottelukunta

Suositus 4

24.2.2020

Työsuhteisiin liittyvät kysymykset konkurssissa

Sisällys

Työsuhteisiin liittyvät kysymykset konkurssissa	0
1 Yleistä	2
2 Työsopimusten irtisanominen.....	2
2.1 Irtisanomisoikeus konkurssissa	2
2.2 Irtisanomisen toimittaminen	2
2.3 Muutosturvaan liittyvät velvollisuudet.....	4
2.4 Eräät erityistilanteet	4
3 Työsuhdesaatavien jakaantuminen valvottaviin velkoihin ja massavelkoihin	5
4 Palkkatietojen ilmoittaminen tulorekisteriin.....	6
5 Palkkaturva-asioiden hoitaminen	7
5.1 Työsuhdesaatavaluettelo	7
5.2 Konkurssipesän palkkaturvahakemus	8
5.3 Työntekijöiden palkkaturvahakemukset	9
6 Velvollisuus antaa työtodistus	9
7 Liikkeen luovutus konkurssissa	10
8 Ennakkopidätyksen ja työnantajan sairausvakuutusmaksun maksuvelvollisuus.....	11
9 Eläke-, työtapaturma- ja työttömyysvakuutusten käsittely	12
9.1 Työeläkevakuutus.....	12
9.2 Työttömyysvakuutus	14
9.3 Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus.....	14
9.4 Palkkojen ilmoittaminen ja vakuutusmaksujen valvonta	15
10 Liiketoiminnan jatkaminen	15

1 Yleistä

Työnantajan konkurssissa pesänhoitajan on ensi tilassa hoidettava työsuhteisiin liittyvät asiat. Tällaisia ovat tyypillisesti työsopimusten irtisanominen, palkkaturva-asioiden hoitaminen, liikkeen luovutus- ja palkkasaatavakysymysten selvittäminen ja vastuu työnantajavelvoitteista.

2 Työsopimusten irtisanominen

2.1 Irtisanomisoikeus konkurssissa

Työsopimuslain (TSL) 7:8:n mukaan työnantajan joutuessa konkurssitilaan työsopimus saadaan molemmin puolin irtisanoa päättymään 14 päivän kuluttua irtisanomisesta. Irtisanomisoikeus koskee sekä toistaiseksi voimassaolevia että määräaikaista työsopimuksia. Tätä 14 päivän irtisanomisaikaa ei voida työehtosopimuksella tai työsopimuksella pidentää.

Irtisanomisen toimittaminen ei edellytä mitään erityistä perustetta konkurssin lisäksi vaan työntekijän yleinen irtisanomissuoja väistyy. TSL 9:3 tosin asettaa konkurssipesälle velvollisuuden selvittää työntekijöille irtisanomisen peruste.

Jos TSL 7:8:n mukaista irtisanomisoikeutta ei konkurssin jälkeen kohtuullisen nopeasti käytetä (etenkin jos pesä jatkaa velallisen yritystoimintaa), irtisanomisaika ja -perusteet palautuvat TSL:n 6 ja 7 luvun mukaisiksi.

2.2 Irtisanomisen toimittaminen

Työsuhteiden irtisanominen on pesän massavelkarasituksen rajoittamiseksi syytä toimittaa heti konkurssiin asettamispäivänä, myös siinä tapauksessa, että edellytyksiä liiketoiminnan jatkamiseen näyttäisi olevan. Samoin on mahdollisuuksien mukaan maksettava palkat viimeistään työsuhteen päättyessä odotusajan palkkavelvoitteiden välttämiseksi. Palkanmaksun viivästyminen normaalista palkkapäivästä työsuhteen kestäessä ei oikeuta odotusajan palkkaan.

Jos työnantaja on suorittanut irtisanomisen ennen konkurssia, ei irtisanomisaika ilman konkurssihallinnon toimenpiteitä lyhene konkurssin

johdosta 14 päivään. Tällöin pesänhoitajan tulee lyhentää irtisanomisaikaa suorittamalla uusi irtisanominen konkurssin johdosta.

Jos liiketoimintaa jatketaan, pesänhoitaja voi tarvittaessa tehdä työntekijöiden kanssa erilliset työsopimukset lyhyeksi määräajaksi, jota aikaa voidaan sitten tarpeen mukaan pidentää.

TSL 9:3:n mukaan konkurssipesän on esitettävä selvitys irtisanomisen perusteesta työntekijöille niin pian kuin mahdollista. Jos irtisanominen kohdistuu useaan työntekijään, selvitys voidaan antaa työntekijöiden edustajalle tai, jollei tällaista ole valittu, työntekijöille yhteisesti.

Hyvän pesänhoitotavan mukaista on, että pesänhoitaja järjestää työntekijöille mahdollisimman pian irtisanomista ja siihen liittyviä asioita koskevan tiedotustilaisuuden. Tiedotustilaisuudessa voidaan käsitellä myös muutosturvaa (ks. kohta 2.3) ja työntekijöitä koskevia muita asioita. Jos työntekijöiden lukumäärä on suuri, voi pesänhoitaja kutsua tilaisuuteen myös paikallisen ELY-keskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston edustajan osaltaan kertomaan irtisanomisen ja konkurssin vaatimista toimenpiteistä, muutosturvasta ja työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamista muista palveluista.

Työsopimuksen päättämisilmoitus on TSL 9:4:n mukaan toimitettava ensisijaisesti henkilökohtaisesti. Määrämuotoa ei ole ja pesänhoitaja voi toimittaa irtisanomisen henkilökohtaisesti esim. puhelimitse niille työntekijöille, jotka eivät ole työpaikalla. Näyttövelvollisuus irtisanomisen tapahtumisesta on pesänhoitajalla. Sen vuoksi kirjallinen irtisanomisilmoitus, jonka työntekijä kuittaa vastaanotetuksi, on suositeltava.

Irtisanomisilmoitus voidaan toissijaisesti toimittaa kirjeitse tai sähköisesti. Tällaisen ilmoituksen katsotaan tulleen työntekijän tietoon viimeistään seitsemäntenä päivänä lähettämisen jälkeen. Jos työntekijä on vuosilomalla tai työajan tasoittumisvapaalla, ilmoituksen katsotaan tulleen tietoon loman tai vapaan päättymisen jälkeisenä päivänä. Henkilökohtaisesti toimitettu työsuhteen päättämisilmoitus tulee voimaan välittömästi, vaikka työntekijä olisikin edellä mainitulla vuosilomalla tai vapaalla.

Irtisanomisilmoituksen toimittaminen matkapuhelimen tekstiviestinä ei ole TSL:ia koskevan hallituksen esityksen (HE 157/2000) perustelujen mukaan

lain tarkoittama sähköinen toimittamistapa. Konkurssitilanteessa pesänhoitaja voi kylläkin käyttää tekstiviestejä vapaamuotoiseen tiedottamiseen, mutta näyttövelvollisuus viestin perillemenosta on pesänhoitajalla.

Työntekijät ovat velvollisia tekemään työtä irtisanomisajalla. Työ voi olla työntekijöiden entistä tai muuta konkurssipesää hyödyttävää työtä, kuten pesäluettelon laadintaan tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden realisointiin liittyviä tehtäviä. Pesänhoitaja antaa tehtävästä työstä ohjeet.

2.3 Muutosturvaan liittyvät velvollisuudet

Konkurssin perusteella irtisanotulla työntekijällä ei ole oikeutta TSL 7:13:ssä tarkoitettuun työllistymistä edistävään koulutukseen tai valmennukseen. Konkurssin perusteella irtisanotulla työntekijällä ei ole myöskään oikeutta käyttää TSL 7:12:n mukaista työllistymisvapaata.

Konkurssipesällä ei ole enää 1.5.2017 voimaan tulleen lainsäädäntömuutoksen jälkeen ollut velvollisuutta ilmoittaa TE-toimistolle irtisanomistaan työntekijöistä.

2.4 Eräät erityistilanteet

2.4.1 Erityisen irtisanomissuojan piirissä olevat

Raskaana tai perhevapaalla olevalla työntekijällä ei ole konkurssitilanteessa muita työntekijöitä parempaa irtisanomissuojaa. Palkattoman vapaan aikana irtisanotulle työntekijälle ei myöskään makseta irtisanomisajan palkkaa.

Sen sijaan luottamusmiehen ja luottamusvaltuutetun irtisanomissuojaa on sovellettava myös konkurssin yhteydessä, jos konkurssipesän töihin jää edelleen työntekijöitä. Luottamusmies ja luottamusvaltuutettu (myös työsuojeluvaltuutettu) voidaan irtisanoa konkurssin yhteydessä vain, jos hänen työnsä kokonaan päättyy eikä konkurssipesä voi järjestää ammattitaitoa vastaavaa tai muutoin sopivaa työtä.

2.4.2 Asevelvollisuutta tai siviilipalvelusta suorittavan työntekijän irtisanominen

Pesänhoitajan tulee huolehtia myös asevelvollisuutta tai siviilipalvelusta suorittamassa olevien työntekijöiden irtisanomisesta. Nämä työntekijät voidaan irtisanoa konkurssin perusteella kuten muutkin työntekijät.

2.4.3 Lomautetun työntekijän irtisanominen

Lomautetut työntekijät voidaan irtisanoa konkurssin perusteella normaaliin tapaan. Lomautetulla työntekijällä on TSL 5:7.2:n perusteella oikeus saada tällöin irtisanomisajan palkka, vaikka työnantaja ei muutoin lomautusajalta ole palkanmaksuvelvollinen. Irtisanomisajan palkasta voi vähentää 14 päivän palkan, jos työntekijä on lomautettu lain tai työehto- tai työsopimuksen mukaista yli 14 päivän lomautusilmoitusaikaa käyttäen.

Niille työntekijöille, joiden kohdalla noudatettu lain tai sopimuksen mukainen lomautusilmoitusaika on ollut yli 14 päivää, ei irtisanomisajan palkkaa konkurssitilanteessa vähennyksen jälkeen jää maksettavaksi.

3 Työsuhdesaatavien jakaantuminen valvottaviin velkoihin ja massavelkoihin

Valvottavaa palkkasaatavaa ovat ennen konkurssiin asettamista syntyneet saatavat. Valvontavelvollisuutta ei ole, jos saatava sisältyy pesänhoitajan laatimaan työsuhdesaatavaluetteloon (ks. kohta 5.1).

Konkurssiin asettamispäivältä tulevaa palkkaa ei käytännön syistä jaeta asettamishetken kellonlyömän ja työssäolotuntien jakautumisen mukaan kahtia, vaan konkurssikäytännössä asettamispäivän palkka katsotaan valvottavaan konkurssisaamiseen kuuluvaksi.

Työpalkat lomakorvaus- ja muine liitännäisineen konkurssin ajalta ovat konkurssipesän massavelkaa. Ne on siis maksettava konkurssipesän omina velkoina pesästä päältäpäin ilman konkurssivalvontaa. Jos palkanmaksu työsuhteen päättyessä viivästyy, on työntekijöillä TSL 2:14:n mukaan oikeus saada odotusajan palkkana enintään kuuden päivän palkka. Myös tämä massavelkaisen palkkasaatavan viivästymisestä aiheutuva odotusajan palkka katsotaan massavelaksi. Sitä vastoin ennen konkurssin

alkamista maksamatta jääneisiin ja konkurssissa valvottaviin työpalkkasaataviin perustuvat odotusajan palkat eivät ole konkurssipesän massavelkaa (KKO 1993:100). Palkkaturvaviranomaisen ohjeistuksen mukaan lomakorvaus maksetaan myös viimeisen kuukauden osalta valvottavana saatavana, vaikka lomaoikeus olisikin osittain kertynyt konkurssiin asettamisen jälkeen. Poikkeuksena tästä on prosenttiperusteinen lomakorvaus.

Irtisanomisajan massavelkaiset palkat on työntekijälle maksettava jo pelkästä käytettävissä olosta, vaikka työtä ei tosiasiallisesti olisi enää konkurssin alettua tarjolla.

Työntekijällä on oikeus käyttää myös työsuhteeseen kuuluvia luontaisetuja irtisanomisaikana. Jos konkurssipesä ei voi niitä tarjota, tulee sen korvata luontaisedun verotuksessa käytetty raha-arvo. Työsuhteeseen palkkaetuna kuuluvaa asuntoetua koskee TSL 13:5, jonka mukaan työntekijällä on oikeus käyttää asuinhuoneistoa työsuhteen päättyessä asuinhuoneistojen vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 92 §:ssä vuokranantajan irtisanomisajaksi säädetyn ajan. Konkurssipesällä on kuitenkin oikeus periä huoneiston käytöstä vastiketta työsuhteen päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Konkurssipesän tulee maksaa massavelkaiset palkat varoistaan. Jos konkurssipesän käteisvarat eivät riitä, voidaan palkkoja hakea palkkaturvasta kohdassa 5 kerrotulla tavalla.

4 Palkkatietojen ilmoittaminen tulorekisteriin

Konkurssipesät ilmoittavat tiedot 1.1.2019 jälkeen maksetuista ansiotuloista tulorekisteriin viiden päivän kuluessa maksupäivästä. Tulorekisteriin ilmoitettavia tietoja ovat tehdystä työstä maksetut palkat, luontoisedut, palkkiot, työkorvaukset sekä muut ansiotulot. Myös verovapaat ja veronalaiset kustannusten korvaukset on ilmoitettava.

Yksinkertaisinta on ilmoittaa tiedot teknisen rajapinnan kautta, jolloin tiedot siirtyvät tulorekisteriin suoraan taloushallinnon järjestelmästä. Teknisen rajapinnan käyttö on mahdollista, jos käytössä olevasta palkka- tai matkalaskujärjestelmästä on rakennettu tekninen rajapinta, eli sähköinen yhteys tulorekisteriin.

Jos teknistä rajapintaa ei ole mahdollista käyttää, tiedot voi ilmoittaa myös tulorekisterin sähköisessä asiointipalvelussa, jonne kirjaututaan sivulta tulorekisteri.fi.

Tulorekisterin sähköisessä asiointipalvelussa on kaksi eri tapaa tulotietojen ilmoittamiseen:

1. latauspalvelu, jossa tiedot voidaan ladata tulorekisteriin
2. verkkolomake, jolla yksittäisen ilmoituksen tiedot syötetään manuaalisesti tulorekisteriin

Tarkemmat tiedot ilmoittamisesta alla olevasta linkistä (24.2.2020):

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/65138/tietojen-ilmoittaminen-tulorekisteriin-sijaismaksajan-maksamat-suoritukset4/>

Tiedot voi ilmoittaa tulorekisteriin paperilomakkeella vain erityisestä syystä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi silloin, jos sähköinen ilmoittaminen on teknisen esteen vuoksi mahdotonta.

5 Palkkaturva-asioiden hoitaminen

Neuvottelukunta suosittaa, että työnantajan konkurssissa pesänhoitaja ensi tilassa hoitaa palkkaturvaan liittyvät asiat ja hakee palkkaturvana työntekijöiden lukuun näiden maksamatta olevat työsuhteesta johtuvat saatavat.

5.1 Työsuhdesaatavaluettelo

Pesänhoitajan on viipymättä konkurssin alettua laadittava palkkaturvalain (866/98) 13 §:n mukainen luettelo maksamatta olevista työsuhteesta johtuvista saatavista. Tämä työsuhdesaatavaluettelo laaditaan pesäluettelo ja palkkaturva-asioiden hoitamista varten ja se liitetään pesäluetteloon.

Pesänhoitajan on yhdessä ELY-keskuksen kanssa selvitettävä, mitkä työsuhdesaatavaluetteloon merkityistä saatavista voidaan maksaa palkkaturvana. Pesänhoitajan on varattava työntekijöille tai näiden edustajille tilaisuus lausua käsityksensä luetteloon merkityistä saatavista.

Konkurssilain 12 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan työsuhdesaatavaluetteloon otettu saatava katsotaan valvotuksi.

5.2 Konkurssipesän palkkaturvahakemus

Konkurssipesä voi hakea palkkaturvana työntekijöiden lukuun saatavia, joiden osalta pesänhoitaja yhdessä palkkaturvaviranomaisen kanssa on selvittänyt, että ne voidaan maksaa palkkaturvana. Palkkaturva-asetuksen (1276/2009) 5 §:n mukaan konkurssipesän toimiminen palkkaturvan hakijana työntekijöiden lukuun edellyttää ELY-keskuksen suostumusta. Tärkeätä on, että pesänhoitaja heti konkurssin alkaessa ottaa yhteyttä ELY-keskukseen, jos konkurssivelallisen palveluksessa edelleen on työntekijöitä. Näin voidaan yhteistyössä yrityksen palkanlaskennan ja ELY-keskuksen kanssa päästä oikea-aikaiseen palkanmaksuun ja välttää odotusajan palkkojen ja viivästyskorkojen maksaminen.

Konkurssipesän tulee hakea vain selviä ja riidattomia palkkasaatavia. Pesänhoitajan on kuultava työntekijöitä tai heidän edustajaansa palkkaturvana haettavista saatavista. Kuuleminen tulee suorittaa ennen palkkaturvahakemuksen jättämistä. Mikäli ELY-keskus ei anna lupaa konkurssipesän palkkaturvahakemukselle tai pesän hakemus ei sisällä kaikkia työntekijän vaatimuksia, tulee pesänhoitajan informoida työntekijöitä tekemään omat palkkaturvahakemuksensa ja ilmoittaa palkkaturvalain mukaisesta määräajasta. Saatavat, jotka eivät ole aikaisemmin erääntyneet, ovat erääntyneet konkurssiin asettamispäivänä (esim. lomakorvaus). Hakemus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa saatavan erääntymisestä.

Konkurssipesä hakee palkkaturvana bruttomääräisiä palkkasaatavia työntekijäin eläkemaksulla ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksulla vähennettynä ja ELY-keskus maksaa palkat pesän tilille.

Konkurssipesän on toimitettava ennakonpidätys ja tehtävä mahdolliset muutkin pidätykset (ay-jäsenmaksu, ulosoton maksukielto) palkkaturvana haettuja palkkoja työntekijöille maksettaessa. Pidätetyt määrät on välittömästi tilitettävä niiden saajille.

Hakemuslomakkeita voi tulostaa osoitteesta www.suomi.fi/asiointi. ELY-keskus antaa tarkempia palkkasaatavien laskentaohjeita.

Konkurssipesän on palkkaturvaa maksettuaan ilmoitettava tulorekisteriin ennakonpidätyksen alaisena palkkana työntekijän palkkaturvan määrä, josta ei ole toimitettu ennakonpidätystä eikä vähennetty työntekijän työeläkevakuutusmaksua ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua. Lisäksi konkurssipesän on ilmoitettava tulorekisteriin palkkaturvasta vähennetyt työntekijän työeläkevakuutusmaksut ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut. Konkurssipesä antaa varsinaisen työnantajan ilmoitukset varsinaisen työnantajan eli konkurssivelallisen tunnisteella silloin, kun kyse on valvottavasta palkkasaatavasta, ja konkurssipesän tunnisteella silloin, kun kyse on massavelkaisesta palkkasaatavasta.

5.3 Työntekijöiden palkkaturvahakemukset

Palkkaturvan hakijana voi palkkaturvalain 10 §:n 2 momentin mukaan olla työntekijä itse tai työntekijäjärjestö, jolle työntekijä on siirtänyt saatavansa perittäväksi. Jos palkkaturvahakemusta ei ole ratkaistu ennen konkurssin alkamista, palkkaturvaviranomainen yleensä kuulee pesänhoitajaa palkkaturvahakemuksen johdosta. Konkurssin alkamisen jälkeen hakemus voi pohjautua pesänhoitajan laatimaan työsuhdesaatavaluetteloon.

Pesänhoitajan tulee perehtyä palkkaturvahakemuksiin ja antaa niistä perusteltu lausunto pyydettyssä ajassa ELY-keskukselle. Pesänhoitajan tulee lausunnossaan riitauttaa aiheettomiksi katsomansa saatavat. ELY-keskus ohjaa antamassaan päätöksessä hakijan, jonka saatava on riitautettu, valvomaan sen konkurssissa.

6 Velvollisuus antaa työtodistus

TSL 6:7:n mukaan työntekijällä on työsuhteen päättyessä oikeus saada pyynnöstään työnantajalta kirjallinen todistus työsuhteen kestosta ja työtehtävien laadusta. Työntekijän nimenomaisesta pyynnöstä todistuksessa on lisäksi mainittava työsuhteen päättymisen syy sekä arvio työntekijän työtaidosta ja käytöksestä.

Konkurssitilanteessa pesänhoitajalla on velvollisuus antaa työntekijälle työtodistus, josta ilmenevät työsuhteen kesto, työtehtävien laatu ja työsuhteen päättymisen syy. Arvion antaminen työntekijän työtaidosta ja käytöksestä kuuluu työnantajalle.

Pesänhoitaja saattaa lisäksi olla velvollinen antamaan vielä erikseen työntekijälle työtodistuksen konkurssipesän lukuun tehdystä työstä.

Hyvän pesänhoitotavan mukaista on, että pesänhoitaja ilman eri pyyntöä pyrkii antamaan kaikille työntekijöille työtodistuksen. Tässä pesänhoitajan kannattaa käyttää apunaan konkurssipesän palveluksessa irtisanomisajan olevia työntekijöitä.

7 Liikkeen luovutus konkurssissa

Konkurssipesän suorittama liiketoiminnan luovutus voi muodostaa työoikeudellisen liikkeen luovutuksen samalla tavoin kuin toiminnassa olevan yrityksenkin tekemä. Pesänhoitajan tulee aina selvittää työoikeudellisen liikkeen luovutus – kriteerin täytyminen, joka tulee ratkaistavaksi yleisten työoikeudellisten normien ja oikeuskäytännön mukaisesti.

TSL 1:10:n pääsäännön mukaan työnantajan liikettä luovutettaessa luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät liikkeen uudelle omistajalle tai haltijalle. TSL 1:10.3:n säännöksellä on pyritty helpottamaan liikkeen luovutuksia konkurssitilanteessa. Sen mukaan luovutuksensaaja ei vastaa ennen luovutusta erääntyneistä työntekijän palkka- ja muista työsuhteesta johtuvista saatavista, jos luovuttajana on konkurssipesä.

KonkL:n 3:9:n mukaan konkurssisaatavat katsotaan konkurssissa erääntyneiksi, mikä koskee myös työntekijän palkka- tai muuta työsuhteesta johtuvaa saatavaa. Tämä merkitsee, että konkurssipesän liikkeen luovutuksessa luovutuksensaajalle ei siirry vastuuta ennen konkurssiin asettamista kertyneistä työsuhdesaatavista.

Edellisestä poiketen luovutuksensaaja on kuitenkin vastuussa ennen luovutusta erääntyneistä saatavista, jos konkurssiin asetetussa liikkeessä ja luovutuksen vastaanottavassa liikkeessä määräysvaltaa käyttävät tai ovat käyttäneet samat henkilöt omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

Liikkeen luovutukseen liittyvien vastuiden selvittäminen on tärkeätä paitsi konkurssipesän myös palkkaturvavastuun ja palkkaturvasta maksamatta

jääneiden saatavien kannalta. Sen vuoksi pesänhoitajan on syytä ajoissa antaa tietoja liikkeen luovutuksesta tai sen valmistelemisesta palkkaturvaviranomaiselle.

8 Ennakkopidätyksen ja työnantajan sairausvakuutusmaksun maksuvelvollisuus

Ennakkoperintälain (20.12.1996/1118) 9 §:n mukaan konkurssipesän on maksaessaan palkkasaatavat toimitettava niistä ennakkopidätys ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (9.9.2016/768) mukaan maksettava pidätetyt määrät Verohallinnolle (16 ja 32 §) konkurssipesän oma-aloitteisten verojen tilille. Tämä koskee sekä massavelkaisia että jako-osuuksina maksettavia palkkasaatavia.

Työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (9.9.2016/771) 5 §:n mukaan työnantaja suorittaa työnantajan sairausvakuutusmaksun työntekijöille maksettavien palkkojen yhteismäärän perusteella. Sairausvakuutusmaksu kuten ennakkopidätyskin on maksettava Verohallinnolle viimeistään pidätyksen toimittamista seuraavana kalenterikuukautena oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (2, 16 ja 32 §) säädettyä ajankohtana.

TSL 7:8:n mukaan palkan konkurssin ajalta maksaa konkurssipesä. Konkurssin ajalta maksettujen palkkojen perusteella tilittämättä jätetyt sairausvakuutusmaksut korotuksineen pannaan maksuun konkurssipesälle.

Konkurssipesä on velvollinen maksamaan sairausvakuutusmaksut massavelkana itse maksamistaan palkoista ja maksaessaan palkkaturvan maksamat massavelkaiset palkat takaisin palkkaturvaviranomaiselle. Sitä vastoin konkurssipesän maksaessa palkkasaatavia jako-osuuksina sairausvakuutusmaksun maksuvelvollisuutta ei nykyisen käytännön mukaan synny silloin, kun jako-osuutena maksetuille palkoille ei kerry täyttä jako-osuutta. Jos palkkasaataville kertyy täysi jako-osuus, konkurssipesän on maksettava sairausvakuutusmaksut konkurssivelallisen y-tunnuksella. Ne maksetaan ennen velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (30.12.1992/1578) 6 §:ssä viimesijaisiksi säädettyjä saatavia.

9 Eläke-, työtapaturma- ja työttömyysvakuutusten käsittely

9.1 Työeläkevakuutus

Työsuhteeseen perustuvat työeläkevakuutukset jatkuvat konkurssissa ennallaan työn päättymiseen asti. Työntekijän eläkelain (19.5.2006/395) mukaiseen vakuutukseen perustuvat työnantajan oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät konkurssin alkamisesta lukien konkurssipesälle (TyEL 157 §). Työeläkevakuutusmaksu on sen vuoksi joko valvottavaa velkaa tai massavelkaa sen mukaan, mihin aikaan eläkkeen perusteena oleva ansio perustuu.

Konkurssipesä vastaa massavelkana konkurssin alkamisen jälkeiseen aikaan kohdistuvan palkanmaksun perusteella määräytyvistä vakuutusmaksuista. Konkurssin alettua pesänhoitajan tulee ilmoittaa tulorekisteriin tulonsaajia koskevat tiedot palkanmaksusta. Tehdessään ilmoitusta pesänhoitajan tulee eritellä valvottavat palkkasaatavat ja massavelkaiset palkkasaatavat. Samalla ilmoituksella ei voi ilmoittaa valvottavia ja massavelkaisia palkkoja. Eläkeyhtiötä varten pitää tulorekisteriin aina tehdä varsinaisen työnantajan ilmoitus kaikista työeläkevakuutettavista ansioista, eikä samalla ilmoituksella saa olla mitään tietoja sijaismaksajasta. Lisätietoja löytyy Verohallinnon Tulorekisteriyksikön antamista ohjeista (2.4 palkkaturva ja konkurssitilanteet).

Konkurssipesän tulee ottaa uusi TyEL-vakuutus niiden palkkojen osalta, joista pesä on massavelkaisessa vastuussa. Tämä koskee sekä pelkästään irtisanomisajan palkkoja että myös tilanteita, joissa pesä jatkaa liiketoimintaa yli irtisanomisajan. Eläkeyhtiölle tehtävässä ilmoituksessa tulee olla valvottavien velkojen osalta maksajan y-tunnuksena konkurssiin menneen työnantajan y-tunnus ja siihen liittyvä vakuutusnumero ja massavelkojen osalta konkurssipesän y-tunnus ja pesän ottaman vakuutuksen vakuutusnumero.

Jos työntekijät ovat konkurssin alkaessa lomautettuina ja konkurssipesä irtisanoo lomautettuina olevien työntekijöiden työsuhteet päättymään konkurssitilanteita varten säädetyin erityisen irtisanomisajan kuluttua ja lomautus jatkuu ennallaan erityisen irtisanomisajan päättymiseen saakka,

konkurssipesän työntekijöille maksama kahden viikon erityinen irtisanomisajan palkka ei ole vastiketta työstä, eikä sitä lueta mukaan TyEL-ansioon. Vain osittain lomautettuna oleville työntekijöille maksetut palkat luetaan mukaan heidän TyEL-ansioihinsa.

Pesänhoitaja voi tarvittaessa selvittää tarkemmin eläkelaitoksesta, mitkä työntekijälle maksetut korvaukset ovat sellaisia, että niiden perusteella peritään työeläkevakuutusmaksua.

Pesänhoitajan tulee ilmoittaa myös konkurssissa valvotut ja maksettavaksi vahvistetut palkkasaatavat, jotka ovat TyEL-ansiota, vaikka niille ei tulisi maksettavaksi jako-osuutta. Jos pesänhoitajan tietoon tulee työntekijöitä, joiden työsuhdetta ei ole ilmoitettu eläkelaitokselle, tulee heidän tietonsa ilmoittaa eläkelaitokselle, jos työnantajalla on vakuutus.

Jos työnantajalla ei lainkaan ole eläkevakuutusta, tulee pesänhoitajan ilmoittaa vakuuttamatta jääneet työntekijät Eläketurvakeskukselle. Ilmoitukset voi tehdä osoitteella Valvontaosasto, 00065 Eläketurvakeskus tai sähköpostitse tyelvalvonta@etk.fi.

Konkurssissa valvotuista ja työntekijälle maksettavaksi vahvistetuista palkoista ei pidätetä työntekijän työeläkevakuutusmaksua. Massavelkaisia palkkoja maksettaessa palkoista pidätetään työntekijän työeläkevakuutusmaksut.

Konkurssiin menneen yrityksen palkkakirjanpito on usein hoidettu puutteellisesti. Pesänhoitajaa ei voida velvoittaa antamaan puutteellisesta tai kadonneesta palkkakirjanpidosta eläkelaitoksen tarvitsemia täsmällisiä tietoja. Mikäli konkurssiin menneellä yrityksellä on vakuutus, eläkelaitos voi pesänhoitajan ilmoituksen ja toimittamien tietojen perusteella pyytää Eläketurvakeskusta tarkastamaan yrityksen palkkakirjanpidon ja työsuhdetiedot. Jos vakuutus on lakannut tai vakuutusta ei ole otettu, pesänhoitaja voi pyytää Eläketurvakeskusta tekemään tarkastuksen.

Tarkempaa tietoa TyEL-vakuuttamisesta on saatavissa Eläketurvakeskuksen internetsivuilta (www.etk.fi) valitsemalla ePalvelut/Työeläkelakipalvelu/Vakuuttaminen.

9.2 Työttömyysvakuutus

Työllisyysrahasto määrää ja perii työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun (laki työttömyysetuuksien rahoituksesta 21 §). Työttömyysvakuutusmaksu lasketaan palkkasummasta, joka muodostuu työntekijöiden palkoista ja luontaiseduista lisättynä työsuhteen päättyessä maksettavalla irtisanomisajan palkalla ja lomakorvauksella, siten kuin laissa työttömyysetuuksien rahoituksesta 19 ja 19 a §:ssä on säädetty.

Konkurssipesä vastaa massavelkana konkurssin jälkeiseen aikaan kohdistuvan palkanmaksun perusteella määräytyvistä työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista. Sitä vastoin konkurssipesän maksaessa palkkasaatavia jako-osuuksina maksun maksuvelvollisuutta ei nykyisen käytännön mukaan synny silloin, kun jako-osuutena maksetuille palkoille ei kerry täyttä jako-osuutta. Jos palkkasaataville kertyy täysi jako-osuus, konkurssipesän on maksettava työttömyysvakuutusmaksut.

Työllisyysrahasto saa tarvitsemansa palkkatiedot tulorekisteristä.

9.3 Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus

Kun työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutuksenottaja asetetaan konkurssiin, vakuutus päättyy työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015; TyTAL) mukaan konkurssin asettamispäivään (163 §).

Jos työnteko jatkuu konkurssipesän lukuun, konkurssipesän on otettava uusi vakuutus konkurssin alkamisesta lukien (164 §). Vakuuttamisvelvollisuus syntyy aina, kun konkurssipesä työnantajana teettää kalenterivuoden aikana työsuhteessa työtä, josta maksettava palkka on yli 1 300 euroa (vuoden 2020 taso). Vakuuttamisvelvollisuuden raja on siis työnantaja- ja kalenterivuosisikohtainen, eikä esimerkiksi työntekijöiden lukumäärällä ole merkitystä. Vakuutus on otettava siten, että se on voimassa työn tekemisen alkaessa. Vakuutusta ei voi ottaa takautuvasti.

Ratkaisevaa on se, jatketaanko työn tekemistä konkurssipesän lukuun. Konkurssipesän on otettava työtapaturma- ja ammattitautivakuutus silloinkin, kun työntekoa jatketaan vain irtisanomisajan. Vakuutus on otettava myös, kun konkurssipesä ottaa palvelukseensa uusia työntekijöitä.

Konkurssipesä voi ottaa vakuutuksen haluamastaan tapaturmavakuutusyhtiöstä, ja pesä vastaa vakuutusmaksun maksamisesta massavelkana.

Jos työt jatkuvat konkurssipesän lukuun eikä vakuutusta oteta, kyseessä on vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti. Tällöin konkurssipesältä peritään vakuutusmaksua vastaava maksu ja laiminlyöntimaksu (TyTAL 183 §). Myös nämä ovat konkurssipesän massavelkaa.

Konkurssipesän työntekijöillä on työtapaturma- ja ammattitautiturva, vaikka konkurssipesä olisi laiminlyönyt vakuutuksen ottamisen. Korvausasian käsittelee ja korvaukset maksaa tällöin Tapaturmavakuutuskeskus (TVK).

TVK perii laiminlyöntitilanteissa konkurssipesältä omavastuuosuuden maksetuista korvauksista. Vuonna 2020 omavastuu peritään enintään 5 360 euroon saakka vahinkotapahtumaa kohden. (TyTAL 184 §).

9.4 Palkkojen ilmoittaminen ja vakuutusmaksujen valvonta

Konkurssiin menneen yrityksen vakuutukseen ilmoitetaan palkat, jotka kohdistuvat konkurssin asettamispäivään asti tehtyyn työhön. Myös niiden työntekijöiden irtisanomisajan palkat, joiden työnteko ei jatku pesän lukuun, ilmoitetaan konkurssiin menneen yrityksen vakuutukseen.

Konkurssipesän vakuutukseen ilmoitetaan pesän lukuun työskentelevien palkat konkurssipäivästä lukien. Myös näiden työntekijöiden irtisanomisajan palkat ilmoitetaan konkurssipesän vakuutukseen. Kaikissa tapauksissa palkkatiedot haetaan tulorekisteristä.

Tapaturmavakuutusyhtiö valvoo työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen maksut vakuutuksenottajan konkurssissa asettamispäivä mukaan lukien.

10 Liiketoiminnan jatkaminen

Jos konkurssipesä jatkaa velallisen liiketoimintaa, konkurssipesällä on normaalit työnantajan velvollisuudet.

Pakollisia työnantajavelvoitteita ovat ainakin työnantajan sosiaaliturvamaksut ja työntekijöiden palkoista pidettävät ennakonpidätykset, työeläkevakuutusmaksut, lakisääteiset

työtapaturmavakuutusmaksut, työttömyysvakuutusmaksut ja työntekijän ryhmähenkivakuutusmaksut.

Oheisessa linkissä on tarkempaa tietoa työnantajavelvoitteista ja vuosittain vahvistettavista maksuista.

<https://www.palkka.fi/Koti/Tiedote/PalkanlaskennanParametritiedot>

Pesänhoitajan tulee aina tarkistaa työnantajavelvoitteisiin mahdollisesti tehdyt muutokset ja maksujen määrät.

Helsingissä 24. päivänä helmikuuta 2020

Sami Uoti

Riku Jaakkola

puheenjohtaja

sihteeri